

Активностите на ТНК за борба против корупцијата во 2010 година

Почитувани граѓани на Република Македонија, почитувани претставници на медиумите, колеги борци против корупцијата

9-ти декември е светскиот ден за борба против корупцијата.

Со оглед на тоа дека ова е денот кога треба да се зборува пошироко за борбата против корупцијата во Република Македонија, фокусот ќе биде на глобалните активности во борбата против корупцијата, како што се Конвенцијата на ОН и активностите за нејзино имплементирање, активностите за борба против перење пари и поврат на имотот, препораките од ГРЕКО.

Сепак би сакале да дадеме и осврт за состојбите со корупцијата во Република Македонија

За оваа цел одлична илустрација ќе бидат и резултатите од Глобалниот барометар за корупцијата кои сите членки на Транспаренси Интернешнл ги објавуваат денес.

Главните резултати од Барометарот за 2010 година се:

- Нивоата на корупција во светот се смета дека се покачиле во последните три години
 - Околу шест од 10 луѓе пријавиле дека нивото на корупција со тек на време забележало пораст во нивната земја;
 - Најголемиот пораст е забележан во одговорите на испитаниците од Северна Америка и Европската Унија (ЕУ)
- Политичките партии се идентификувани како најкорумпираните институции ширум светот
 - Осум од 10 луѓе сметаат дека политичките партии се корумпирани или исклучително корумпирани, а веднаш после нив се граѓанските услуги, судството, парламентите и полицијата;
 - Со тек на времето, јавното мислење за политичките партии се влошило, додека пак мислењето за судството се подобрило;

- Ситниот поткуп останува широко распространет проблем за кој може да се заклучи дека не се променил ако се направат споредби со истражувањето од 2006 година
 - Полицијата е идентификувана како најчестиот примач на поткуп во последните 12 месеци. Кај полицијата исто така се забележува најголем пораст на инциденти поврзани со поткуп во последните 12 месеци врз основа на мислењата на испитаниците;
 - При испитувањето на 9 служби, се оценува дека луѓето кои имаат пониски примања е поверојатно дека ќе платат поткуп во споредба со луѓето кои имаат повисоки примања;
 - Како причина која најчесто се дава за оправдување при плаќањето поткуп е избегнувањето проблеми со властите.
- Владините акции за борба против корупцијата често се сметаат за неефективни
 - Широм светот, еден од двајца смета дека владините активности за спречување на корупцијата се неефективни;
 - Иако погледите се немаат генерално променето низ годините, сепак мислењата за владините напори се влошиле во пацифичка Азија, Латинска Америка и Суб Сахарска Африка, а се подобриле во поранешните републики на СССР, Монголија и во Северна Америка;
- Има малку доверба во формалните институции при борбата против корупцијата
 - Еден од четворица во светот не и верува исклучително на ниту една конкретна институција во борбата против корупцијата;
 - Околу еден од четворица верува дека медиумите или владата можат најмногу да допринесат во борбата против корупцијата.
- Постои значително влијание дека јавноста има улога во запирањето на корупцијата, како и спремност за акција и пријавување на корупција кога истата ќе настане
 - Седум од 10 испитаници веруваат дека обичните луѓе можат да направат разлика во борбата против корупцијата, додека пак половина можат да се замислат себе си како учесници во борбата;
 - Луѓето се спремни да пријават корупција на властите: седум од 10 луѓе изјавиле дека би пријавиле случај на корупција. Спремноста за пријавување корупција е понагласена во Америка и во ЕУ.

Транспарентност нулта корупција својата програма ја реализира во склад со програмата за работа на ТНК за 2009- 2011 година, а активно учествуваше во изготвувањето на Стратегијата на ТИ 2010-2015 усвоена на Годишниот состанок на членовите во Бангкок.

Исто така Претседателот на ТНК активно е вклучен во работната група за менување на методологијата за изготвување на Индексот за перцепција на корупцијата (CPI), како генерална стратешка активност на ТИ.

Како членка на глобалната Коалиција за имплементација на Конвенцијата против корупција на ОН (UNCAC), неодамна до Владата и до надлежните органи доставивме писмо со барање да го поддржи учеството на невладиниот сектор во процесот на евалуација на земјите членки на Конвенцијата.

Во фокусот и дел од активностите на ТИ е и борбата против перењето пари, а посебно во рамки на иницијативата за поврат на добрата кои на нелегален начин се изнесени од државите т.н. Stolen Asset Recovery Initiative, предводена од Светската Банка и UNODC.

Имплементирањето на антикорупциските закони и бара посебна улога на граѓанското општество во обезбедувањето на нивната ефикасност. Ова бара иновации, упорност и пред се мобилизација на луѓето кои сакаат промена.

За оваа работа е потребен ентузијазам и енергија насочена кон промовирање на вистинските вредности. Ова е проблем кој е заснован на вредносните принципи и на прашањето за интегритетот, но за кое не смее да се бара оправдување во културните аспекти.

Активностите за имплементација на меѓународните инструменти покажаа дека тие можат да имаат примена во различни околности. Основниот принцип во оваа глобална борба е: Немој да крадеш од сиромашните. Република Македонија не се смета за сиромашна држава, но во неа живеат многу сиромашни граѓани. Невработеноста и недоволните примања се сметаат за најголем проблем на граѓаните.

Посебно ќе нагласиме дека ТНК е исклучена од сите активности кои ги презема Владата и ДКСК. Подготовка на закони кои уредуваат значителни прашања поврзани со превенција и борба против корупцијата, подготовка на новата Стратегија за борба против корупцијата од страна на ДКСК.

Проблемот со корупцијата во Република Македонија останува АЛАРМАНТЕН.

Посебно загрижува состојбата што покрај проблемот со корупцијата се понагласен станува проблемот со АНТИКОРУПЦИЈАТА, односно начинот на кој се води борбата против корупцијата.

Институциите се неорганизирани, некоординирани и неефикасни.

НЕ постои политичка волја за борба против корупцијата.

Неопходно е да се зајакнат активностите на цивилниот сектор и на сите граѓани на планот за борба против корупцијата.

Потребен е широк фронт, и инструменти за негова поддршка како што е и закон и систем кој ќе обезбеди ефикасна заштита на лицата кои се подготвени да пријават корупција во приватниот и во јавниот сектор.

*Проф.д-р Слаѓана Тасева
Претседател*

09.12.2010 Скопје

Транспарентност нулта корупција